

ЛОСЮК Тарас Тарасович,
*курсант факультету забезпечення
державної безпеки, 112 навчальної групи,
Київський інститут Національної гвардії
України*

ПОСМІТНА Вікторія Віталіївна,
*кандидат філологічних наук, доцент,
Київський інститут Національної гвардії
України*

ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ВІЙНИ: ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ВИКЛИКИ

Сучасне ведення бойових дій характеризується динамічністю і надзвичайним психологічним навантаженням. Ці фактори зумовлюють потребу в ефективній професійній комунікації військовослужбовців, яка виходить за межі традиційних підходів. Вона не лише слугує інструментом для координації тактичних маневрів, але й відіграє ключову роль у підтримці бойового духу особового складу, забезпеченні чіткості та зміцненні єдності підрозділів у критичні моменти.

Мета дослідження – виявити основні завдання та виклики професійної комунікації військовослужбовців в умовах сучасної війни.

У Великому тлумачному словнику сучасної української мови знаходимо таке трактування поняття *комунікація*: обмін інформацією; те саме, що спілкування [1, с. 446]. Ф. Бацевич уважає, що комунікація – це «спілкування особистостей за допомогою мовних і паралінгвальних засобів з метою передавання інформації» [2, с. 329].

На думку С. Липової, спілкування військовослужбовців характеризується низкою специфічних рис. Ця своєрідність зумовлена складними, часто екстремальними та небезпечними для життя умовами військової служби [3, с. 16]. Військовий колектив відрізняється від цивільного більш жорсткою регламентацією офіційних відносин. Ця регламентація глибока, детальна та однозначна. В основі відносин між військовими лежить принцип єдиноначальності. Це означає, що

командир має повноту влади. Важливо, щоб він не зловживав нею, а враховував психологічні особливості військовослужбовців [4, с. 33]. У сучасній гібридній війні ефективна комунікація з військовим особовим складом і партнерами з інших країн є ключовою для досягнення спільних цілей та координації дій [5, с. 5].

Слід зазначити, що професійна комунікація військовослужбовців в умовах війни є складним, але при цьому критично важливим аспектом ведення воєнних дій. Належна взаємодія є необхідною умовою для координації, командування й контролю, поширення розвідувальної інформації та успішного виконання операцій.

Військові операції, особливо бойові дії, зумовлюють важливість таких виявів комунікації, як оперативність, швидкість передавання інформації. У бойових умовах це стає не просто вимогою, а життєво необхідною потребою. Н

Оперативне (швидке) інформування є основним чинником для ухвалення рішень у режимі реального часу, що, своєю чергою, забезпечує гнучкість і адаптивність військових дій за мінливих умов на полі бою.

Необхідно забезпечити чіткість і лаконічність усіх повідомлень. Таке спілкування слугує фундаментом, на якому будується безпека операції. Це сприятиме тому, що кожен наказ і повідомлення буде сприйнято правильно, без помилок.

Обмін думками є концепцією, що втілює принципи співпраці, яка є важливою для військової діяльності. Вона передбачає колективну роботу особового складу щодо генерації ідей, рішень і стратегій, спрямованих на вирішення проблем і виконання складних завдань. Цей процес не лише дозволяє застосовувати різноманітні знання та досвід військовослужбовців різних ланок, але й сприяє розвитку почуття згуртованості.

Мотивація та підтримка особового складу є не менш важливим завданням професійної комунікації військовослужбовців під час війни. Війна – це екстремальне психологічне навантаження, постійний стрес і небезпека. У таких ситуаціях створення сприятливого морально-психологічного клімату – це не просто підтримка бойового духу, а й ключовий елемент оперативної ефективності. Це

завдання передбачає своєчасне визнання досягнень, надання підтримки у разі невдачі, а також забезпечення того, щоб кожен відчував себе цінним членом колективу, розумів, що від нього залежить успіх спільних цілей. Мотивований військовий підрозділ відзначається більш високим рівнем згуртованості та оперативної готовності.

Необхідно розуміти, що під час війни існує велика кількість чинників і викликів, які так чи інакше впливають на успіше виконання завдань військовослужбовцями. Високий рівень стресу, характерний для ведення бойових дій, може негативно впливати на чіткість передавання інформації та адекватність її сприйняття.

Хоча сучасні технології значно покращують можливості зв'язку, надмірна залежність від них може стати фатальною помилкою. Забезпечення резервних і надійних методів зв'язку постає важливим завданням для підтримання безперебійного управління військами у випадках збоїв у роботі, навмисного їх ураження противником або у разі застосування ним РЕБ.

Важливо усвідомлювати необхідність збереження оперативної інформації, що має стратегічне значення. Це вимагає чіткого розуміння, кому її можна передавати, а також які канали зв'язку використовувати для різних типів повідомлень.

Під час взаємодії з міжнародними партнерами мовні та культурні особливості можуть стати перешкодою ефективній взаємодії. Володіння англійською як мовою міжнародного спілкування, а також розуміння культурних особливостей союзників можуть значно покращити співпрацю.

Отже, професійна комунікація військовослужбовців в умовах війни є складним, багатограним і динамічним процесом, який відіграє дуже важливу роль у досягненні успіху. Вона виходить за рамки традиційних підходів до спілкування, оскільки, окрім координації дій, виконує завдання підтримки бойового духу, згуртованості та психологічної стійкості особового складу.

Необхідно вдосконалювати систему підготовки військовослужбовців у сфері комунікації з акцентом на розвиток умінь чітко та лаконічно передавати

інформацію, аналізувати та використовувати її відповідно до реальних умов, урахувати та поважати думку інших, відчувати відповідальність за свою комунікативну поведінку.

Список використаних джерел:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2003. 1440 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Видавничий центр «Академія». 2004. 344 с.
3. Groysberg, B. Talk, Inc: How trusted leaders use conversation to power their organizations. Harvard Business Review Press, 2012.
4. Культура відносин у військовому колективі. Порадник командира : метод. посіб. за заг. ред. Н. А. Агаєва. Київ : Видавничий дім «Освіта України», ФОП Маслаков Р.О., 2021. 121 с.
5. Antonian I. M. & Popovych N. H. Specific features of cadets' professional language training at military institutions. Pedagogical sciences reality and perspectives, (82), 2021. P. 5–8.